

**A SA PLAÇA
VULL ANAR!**

Nous romanços contra la violència masclista

Amb Annabel Villalonga (Figues d'un altre paner)

**DEL 20 AL 30
DE NOVEMBRE**

Fotografia d'Amador Bauçà

**Museu de
la Paraula**
Casa Pare Ginard

ARXIU I MUSEU ORAL
DE MALLORCA

Consell de
Mallorca

“Tinc reparat a voltes, la manera desdenyosa i despectiva amb què els homes parlen de les dones com si elles, en general, no fossin infinitament millors. Això són restes de paganisme i barbàrie”

De com era infant, Rafel Ginard

Rafel Ginard (1889-1976) sempre anà una passa endavant del segle que li tocà viure. L’afirmació no es constata just pel natalici, sinó que són els textos del folklorista els que ens demostren un home de ment oberta, idees crítiques i una visió respectuosa amb el món voltant. Aquesta manera de pensar i sentir també la trobam referent a la qüestió feminista. Si bé l’opinió de Ginard no es pot etiquetar com a tal d’acord amb els paràmetres teòrics actuals —malgrat que parli d’antifeminisme—, sí que hi podem trobar una denúncia de l’hegemonia masculina que margina i maltracta la dona en la societat del seu temps.

El Cançoner Popular de Mallorca, com a testimoni oral d’una època, és en aquest sentit una font d’exemples: “Ses allotes són traïdores”, “Garrida t’he de matar”, “Val més esser ca, que dona”... Una dona que, a la vegada, és cantada amb múltiples etiquetes segons la seva condició: eixorca, vídua, fadrina, casada, rica...

A les reflexions sobre la tasca de recollecció del Cançoner, Rafel Ginard valorà el paper de les dones en la conservació i transmissió del patrimoni oral de Mallorca i pel que fa a la cançó, en especial de la cançó llarga. Curiosament de les codolades i romanços les composicions que més han transcendit són aquelles que contenen aquesta violència cap a les dones: La mort de na Margalida, el Romanç de na Catalina, Don Francisco...

Amb motiu del 25 de novembre, Dia internacional contra la violència masclista, vos convidam a fer una lectura del Cançoner en clau de gènere amb la voluntat de capgirar el discurs de fons de les cançons i treballar-les partir de les fites feministes de la societat actual.

Activitat per a **Educació Secundària i Batxillerat**
Proposta d’**Annabel Villalonga**, cantant, compositora i glosadora
per a la **Fundació Mallorca Literària**

**Tradicionari
de Mallorca**

Basat en el calendari
folklòric de Rafel Ginard

FIGUES D'UN ALTRE PANER

Una altra manera de mirar la tradició

Figures d'un altre paner és un grup de música folk que beu de música tradicional d'arreu de les terres de parla catalana, i especialment la tradició illenca. Experimenta amb aquest tipus de música per donar-li una vigència actual.

La revisió de la tradició no és només en clau musical, sinó també literària. La tradició ens arriba, moltes vegades, farcida de visions estereotipades en diferents qüestions, i la feina d'actualització també passa per aquest reconeixement. Un dels elements diferenciadors és el de les perspectives feministes: la violència masclista, la ridiculització dels elements femenins o la banalització sexual des de la perspectiva masculina són alguns dels elements amb els quals el grup treballa. Hi trobem canvis en les lletres i noves creacions que reivindiquen el paper de les dones en la història i la societat.

Després de molts concerts arreu de les Illes i el Principat, Annabel Villalonga, compositora, guitarrista i vocalista del grup, ofereix el taller “A sa plaça vull anar!” Nous romanços contra les violències masclistes per a centres d'Educació Secundària i Batxillerat amb la voluntat de fer reflexionar els joves sobre la tradició patriarcal que tenim al nostre llegat, així com donar a conèixer la música popular.

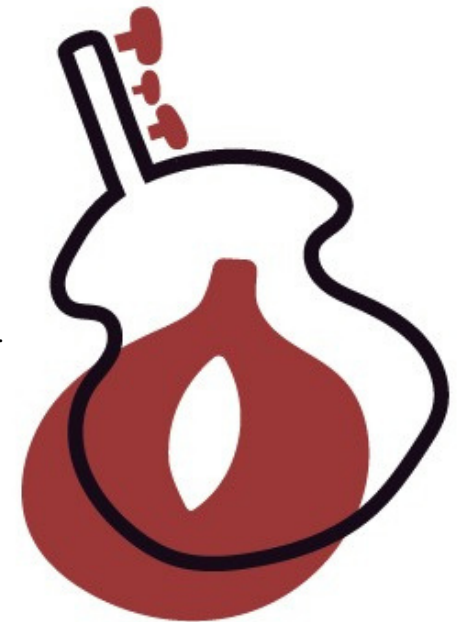
Proposta educativa

Contingut

Descobrim la bellesa musical i poètica de la **música popular i tradicional de Mallorca**. Hi aplicam una mirada crítica amb els missatges patriarcals que hi són presents i dels quals la societat actual és hereva. Tot entenent la contextualització de l'època, treballarem per donar una mirada actual i igualitària, així com anhellaríem que fos el món i com voldríem que haguessin passat realment aquestes històries cantades.

Objectius

- Donar a conèixer el patrimoni oral de Mallorca, en especial, la cançó popular i tradicional.
- Descobrir temàticament les cançons d'arrel.
- Prendre consciència del discurs de fons d'algunes de les lletres i la presència de la visió patriarcal que traspuen.
- Reconèixer el paper secundari de les dones o fins i tot, la seva invisibilització al llarg de la història.
- Revisar les lletres i fer-ne noves propostes des d'una perspectiva més igualitària.

Proposta educativa

Metodologia

A la primera part del taller coneixerem la filosofia del grup de música [Figues d'un altre paner](#) i el seu propòsit de recuperació, revisió i tractament de les lletres de les cançons populars. Parlarem de les cançons tradicionals que els joves puguin conèixer amb el focus posat en les possibles frases o històries que els puguin remoure la consciència perquè expliquen maltractaments, feminicidis, ridiculitzen la figura de la dona...

Cantarem [el Romanç de na Catalina](#) en versió original i seguidament veurem el videoclip [Totes som na Catalina](#), una nova versió de la cançó com a exemple de capgirament del discurs patriarcal.

A la segona part de la proposta aprendrem a cantar un romanç tradicional, [El comte i la pastora](#). L'analitzarem conjuntament: estructura, tonada, rima i en especial, la lletra, de la qual provarem de trobar tot rastre masclista per tal de dotar-lo d'un nou significat. Aprendrem per a aquesta tasca nocions bàsiques per escriure una glosa.

Finalment, cantarem la cançó amb la nova lletra que haurèm creat.

Característiques de l'activitat i condicions de sol·licitud

- 1 h de durada.
- L'enfocament està adreçat a l'alumnat d'Educació Secundària i Batxillerat.
- La proposta és programable **del 20 al 30 de novembre de 2023**.
- Les sol·licituds es duen a terme a través del web <https://www.mallorcaliteraria.cat/ca/educacio/> a l'apartat corresponent de l'activitat.
- Cada centre educatiu pot sol·licitar un màxim de dues sessions de la proposta.
- L'activitat s'ha de dur a terme a l'aula o un espai alternatiu de característiques similars. L'aula ha de comptar amb ordinador, altaveus, pissarra digital i/o projector i connexió sense fils.
- El grup de treball ha de ser equivalent al grup-aula.
- **Activitat de pagament.** Les activitats de la Fundació Mallorca Literària que disposen de la presència d'un artista tenen un cost simbòlic de 2€/alumne. El pagament es pot fer en efectiu o transferència. L'entitat es posarà en contacte amb el centre per a com efectuar la gestió. Un cop realitzada l'activitat, la Fundació Mallorca Literària emetrà la factura al centre educatiu.
- Per a qualsevol dubte o consulta contactau amb nosaltres a: educatives@mallorcaliteraria.cat